

Rebbe Akiva's Spiritual Lineage and Background

Shaar Hgilgulim of the Arizal - Chapter 67 (Chabad.org)

You should know that all the souls mentioned, like that of Rabbi Akiva and others like him, are from the root of Cain, which is from gevurot of hod of daat - the fifth gevura. Also, all the souls from gevurot of hod in the daat of Leah are related to the root of Rabbi Akiva - they are considered one root. You can draw a parallel from this to the root of Abel, which is from the chasadim of daat.

[This is] the issue of the Cain-root, and from it you can extrapolate and apply to the Abel-root.

The choicest special ones fell further down than all of the rest.

All the sparks of souls from the Cain-root were dependent upon Cain. When he sinned, all of them became mixed in the kelipot. The choicest special ones fell further down than all of the rest. Because the sin of Cain blemished the [level of] machshava elyona [i.e. supernal thought], as mentioned in Sefer HaTikunim, Tikun 69. The place of the soul-root Rabbi Akiva ben Yosef was the hands. In the secret of, "And his hand was holding the heel of Esau." (Gen. 25:26)

This verse is said about Jacob. Akiva shares the same letters of Jacob, for he came from him. Therefore was he so outstanding in Torah - the quality of Jacob.

The hands have the ability to go down as far as the heel or as high up as the head, unlike the rest of the limbs. Therefore, these limbs fell to the depths of the kelipot, until the heel. When Rabbi Akiva was killed, he ascended to the machshava helyona.

"The bigger they are - the harder they fall."

This is the secret of what G-d told Moses [when Moses saw a vision of] the death of Rabbi Akiva, "Quiet! This is what arose in machshava [i.e. thought]" (Menachot 29b) - that is to fix the defect.

So we find that all souls that are from the hand, through good deeds, are able to ascend to a very high level without limit, more than many other people who preceded them from earlier generations. Remember this.

Ben Yehoyada on Pesachim 49:

אבות דרבי נתן 6:14

עתיד רבי עקיבא לחייב את כל העניים בדין, שאם אומרים להם מפני מה לא למדתם [תורה] והם אומרים מפני שעניים היינו, אומרים להם והלא רבי עקיבא עני ביותר ומדולדל היה. ואם אמר מפני שטיפנו מרובין, אומרי' להם והלא עקיבא בנים ובנות היו לו אלא שפירנסם רחל אשתו.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כז עמוד ב. כח עמוד א

תנו רבנן: מעשה בתלמיד אחד שבא לפני רבי יהושע, אמר לו: תפלת ערבית רשות או חובה? אמר ליה: רשות. בא לפני רבן גמליאל, אמר לו: תפלת ערבית רשות או חובה? אמר לו: חובה. אמר לו: והלא רבי יהושע אמר לי רשות! אמר לו: המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש. כשנכנסו בעלי תריסין, עמד השואל ושאל: תפלת ערבית רשות או חובה? אמר לו רבן גמליאל: חובה. אמר להם רבן גמליאל לחכמים: כלום יש אדם שחולק בדבר זה? אמר ליה רבי יהושע: לאו. אמר לו: והלא משמך אמרו לי רשות! אמר ליה: יהושע, עמוד על רגליך ויעידו בך! עמד רבי יהושע על רגליו ואמר: אלמלא אני חי והוא מת - יכול החי להכחיש את המת, ועכשיו שאני חי והוא חי - היאך יכול החי להכחיש את החי? היה רבן גמליאל יושב ודורש, ורבי יהושע עומד על רגליו, עד שרננו כל העם ואמרו לחוצפית התורגמן: עמוד! ועמד.

אמרי: עד כמה נצעריה וניזיל? בראש השנה אשתקד צעריה, בבכורות במעשה דרבי צדוק צעריה, הכא נמי צעריה, תא ונעברייה! מאן נוקים ליה? נוקמיה לרבי יהושע? בעל מעשה הוא; נוקמיה לרבי עקיבא? דילמא עניש ליה, דלית ליה זכות אבות; אלא נוקמיה לרבי אלעזר בן עזריה, דהוא חכם והוא עשיר והוא עשירי לעזרא. הוא חכם - דאי מקשי ליה מפרק ליה, והוא עשיר - דאי אית ליה לפלוחי לבי קיסר אף הוא אזל ופלה, והוא עשירי לעזרא - דאית ליה זכות אבות ולא מצי עניש ליה. אתו ואמרו ליה: ניהא ליה למר דליהוי ריש מתיבתא? אמר להו: איזיל ואימליך באינשי ביתי. אזל ואמליך בדביתהו. אמרה ליה: דלמא מעברין לך? אמר לה: [לשתמש אינש] יומא חדא בכסא דמוקרא ולמחר ליתבר. אמרה ליה: לית לך חיורתא. ההוא יומא בר תמני סרי שני הוה, אתרחיש ליה ניסא ואהדרו ליה תמני סרי דרי חיורתא. היינו דקאמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא בן שבעים שנה.

תנא; אותו היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות לתלמידים ליכנס. שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר: כל תלמיד שאין תוכו כברו - לא יכנס לבית המדרש. ההוא יומא אתוספו כמה ספסלי. אמר רבי יוחנן: פליגי בה אבא יוסף בן דוסתאי ורבנן, חד אמר: אתוספו ארבע מאה ספסלי; וחד אמר: שבע מאה ספסלי. הוה קא חלשא דעתיה דרבן גמליאל, אמר: דלמא חס ושלום מנעתי תורה מישראל. אחזו ליה בחלמיה חצבי חיורי דמליין קטמא. ולא היא, ההיא ליתובי דעתיה הוא דאחזו ליה.

רב נסים גאון על מסכת ברכות כ"ז א

נוקי לר' עקיבא לית ליה זכות אבות. איתה בסנהדרין בפרק כל ישראל יש להן חלק (דף צו) מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים ומאן אינון ר' עקיבא ואיתה נמי בפ' הניזקין דמסכת גיטין (דף נו):

בס"ד יונתן עמיחי מילר - ראש חודש רמ-חשון תשפ"ב - ישיבת אש התורה - ירושלים עיר הקודש תובב"א

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צו עמוד ב

תנו רבנן: נעמן גר תושב היה, נבוזר אדן גר צדק היה, מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים, מבני בניו של סנחריב לימדו תורה ברבים, ומאן נינהו - שמעיה ואבטליון. מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. ואף מבני בניו של אותו רשע ביקש הקדוש ברוך הוא להכניסן תחת כנפי השכינה. אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם! מי שהחריב את ביתך ושרף את היכלך תכניס תחת כנפי השכינה? היינו דכתיב ורפינו את בבל ולא נרפתה.

ספר מרגליות הים על סנהדרין

הנה שנה ה' לא נזכרה לשבח אלא זאת כו', וע' בנחל אשכול הלי' מזוזה בח"ב מס' האשכול לראב"ד (ע' ע"א) שהביא קושיא [ע' פתח עינים] אליבא דר"ע דס"ל גוי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר, ותי' דקיי"ל בקדושין ס"ט יכולים ממזרים ליטטר שנושא שפחה הולד עבד שזחרר הרי הוא בן חורין עיי"ש. ונראה שזהו דדייקו ותנו גבי מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים ואלו בבני בניו של סנחריב נקטו לימדו תורה ברבים, דמשום שנקטו ירושלים אמרו דשם למד ר"ע דאח"כ כשלימד קבע ישיבתו בבני ברק עמש"כ לעיל ל"ב ב, ויעוין בנחמיה ז' ג"ה בני ברק'ום בני סיסרא.	יא. מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים. ע' בס' המפתח לרב נסים גאון ברכות כ"ז ב ד"ה נוקי לר"ע לית ליה זכות אבות שהביא איתא בסנהדרין פ' חלק מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים ומאן אינון ר' עקיבא, ואיתיה נמי בפ' דניזקין דמס' גטין (נ"ז), וכ"ה במנורת המאור פ"ג נר ה' כלל ג' וע' בדק"ס הכא, ויעוין בעשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו חקור דין ח"ה ספ"י ושם פ"א נפש ר"ע ממחצב התושבע"פ כו' לפיכך בעד החלון נשקפה שכינה שלא יאבד סיסרא בשביל שלשלת יוחסין שהיתה גנוזה בו. עד שנתעברה ממנו יעל בביאה שלישית משבע ביאות של סיסרא שש
--	---

תלמוד בבלי מסכת הוריות דף י עמוד ב

אמר רב נחמן בר יצחק: גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה, שנאמר: תזתבורך מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תבורך, מאן נינהו נשים באהל? שרה, רבקה, רחל ולאה. איני? והאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה! אימא: כמצוה שלא לשמה. אמר רבי יוחנן: שבע בעילות בעל אותו רשע באותה שעה, שנאמר: יזבין רגליה כרע נפל שכב וגו'. והא קא מיתהניא מעבירה! אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אפילו טובתם של רשעים רעה היא אצל צדיקים.

אור החיים דברים פרשת כי תצא פרק כא

אכן יסוד הדבר וסודו הוא על פי דבריהם ז"ל (ז"ח בלק נ"ג) שאמרו שבחטא אדם הראשון נשבו כמה נשמות יקרות ביד סטרא אחרא והם נשמות הגרים, וצא ולמד כמה וכמה גדולי עולם באים מהאומות ורות המואביה תוכיח וכמה גדולי עולם שמעיה ואבטליון ואונקלוס הגר וכאלה רבות:

עוד אגלה לך סוד אחד תמצא נשמה טהורה דבוקה בנשמה טמאה ואין כח בטהורה להטות הטמאה להטיב והיא מונחת שם עד עת דרור, וצא ולמד כיצא בזה מנשמת ר' חנינא בן תרדיון שהיתה דבוקה בשכם בן חמור כרמוז בתיבת רחב"ת ידים (בראשית ל"ד) כאמור בדברי המקובלים (ליקוטי תורה וישלח) ומצינו שהנפש הלזו לא עשתת מפעל טוב בשכם ויצתה כשדבק בדינה מצאה הנפש מינה ונדבקה בו כאומרו (שם) ותדבק נפשו בדינה, ושמור לך כלל זה, ויש נפש קדושה בין הקליפה שבמקום שכונתה תטה לב השוכנת בתוכו להטיב ויגרשו חלק הרע או ימתקוהו, והם הגרים המתגיירים מן האומות מעצמן כרות המואביה וכנעמה, וכמו שראינו בעינינו גרים שמעצמם באים ומתגיירים

והנה כבר כתבתי כמה פעמים כי באמצעות מעשה המצוה יתלבש באדם אור השכינה ויגרש ממנו חלק הרע כאומרו (קהלת ח') שומר מצוה לא ידע דבר רע, ובפרט שלוחי מצוה ועיין מה שפירשתי בפרשת שלח לך ששלוחי מצוה בשעת שליחותם אפילו מיצר הרע מצותם מצילתם, וכמו כן העוסק בעבירה מתלבשת בו רוח הטמאה ומעותת דרכו:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נח עמוד א

אמר: הואיל ואתעביד לי ניסא בהאי קרא - דרשינא ליה: לך ה' הגדלה - זו מעשה בראשית, וכן הוא אומר יעשה גדלות עד אין חקר. והגבורה - זו יציאת מצרים, שנאמר יאורא ישראל את היד הגדלה וגו'. והתפארת - זו חמה ולבנה שעמדו לו ליהושע, שנאמר יבוידם השמש וירח עמד וגו'. והנצח - זו מפלתה של רומי, וכן הוא אומר יגויז נצחם על בגדי וגו'. וההוד - זו מלחמת נחלי ארנון, שנאמר ידעל כן יאמר בספר מלחמת ה' את והב בסופה וגו'. כי כל בשמים ובארץ - זו מלחמת סיסרא, שנאמר טומן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם וגו'. לך ה' הממלכה - זו מלחמת עמלק, וכן הוא אומר טזכי יד על כס יה. והמתנשא - זו מלחמת גוג ומגוג, וכן הוא אומר יזהנני אליך גוג נשיא ראש משך ותבל. לכל לראש - אמר רב חנן בר רבא אמר רבי יוחנן: אפילו ריש גרגיתא מן שמיא מנו ליה. במתניתא תנא משמיה דרבי עקיבא: לך ה' הגדלה - זו קריעת ים סוף, והגבורה - זו מכת בכורות, והתפארת - זו מתן תורה, והנצח - זו ירושלים, וההוד - זו בית המקדש.

בס"ד יונתן עמיחי מילר- ראש חודש רמ-חשון תשפ"ב - ישיבת אש התורה - ירושלים עיר הקודש תובב"א

ר' צדוק הכהן מלובלין - פרי צדיק דברים פרשת כי תבוא¹

ובגמרא (ברכות נ"ח א) כי כל בשמים ובארץ זו מלחמת סיסרא שנאמר (שופטים ה', כ') מן שמים נלחמו הכוכבים ממסילותם. ולהבין למה נרמז כאן מלחמת סיסרא יותר מכל מלחמות שלושים ואחד מלכים וכדומה. אך למה באמת כתיב במלחמה זו מן השמים נלחמו הכוכבים ולמה הוצרך ה' יתברך למלחמת הכוכבים הלא ברוח פיו ימית אלף כיוצא בהם. אך הענין שאמרו (סוטה ט' א) שאין הקב"ה נפרע מן האומה עד שעת שילוחה שנאמר (ישעיה כ"ז, ח') בסאסאה בשלחה וגו' וכדכתיב (בראשית ט"ו, ט"ז) כי לא שלם עוון האמורי עד הנה. והענין שבכל אומה יש ניצוץ קדוש שהוא מחיה אותם וכמו שנאמר (נחמיה ט', ו') ואתה מחיה את כולם וזה צריך להוציא מהם וכשמוציאין משם כל חיות הקדושה אז נאבדים מן העולם.

ואיתא (סנהדרין צ"ו ב) מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים ובספר המפתח לרבינו נסים (ברכות כ"ז ב) הביא הגירסא למדו תורה בירושלים ומאן אינון רבי עקיבא. ובספר עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו איתא שרבי עקיבא בא מסיסרא כשבא על יעל אשת חבר הקיני. ואיתא מהאר"י הקדוש שמושה רבינו היה שורש תורה שבכתב ורבי עקיבא היה שורש תורה שבעל פה. ומטעם זה בא רבי עקיבא מסיסרא ומאשת חבר הקיני שבהם היה ניצוץ בחינת תורה שבעל פה שסיסרא היה הקליפה המקפת לקדושה זו. והקינים איתא (מכילתא יתרו ב) עלו מעיר התמרים שהניחו דושנה של יריחו ובאו לפני יעבץ ללמוד תורה וכו'. ויעבץ איתא (תמורה ט"ז א) שהוא עתניאל בן קנז שהחזיר מתוך פלפולו הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה. ונקרא יעבץ שיעץ וריבץ תורה בישראל והיה הראשון שפתח התורה שבעל פה אחר משה רבינו והקינים הלכו אליו שהם היו גם כן משורש תורה שבעל פה ולכן נתנו להם דושנה של יריחו. ויריחו נקרא עיר התמרים וכתבי (תהלים צ"ב, י"ג) צדיק כתמר יפרח שהם היו בבחינת מדת צדיק. וכן בבבל מקום התמרים ואמרו (פסחים פ"ז ב) לא הגלה הקב"ה את ישראל לבבל וכו' כדי שיאכלו תמרים ויעסקו בתורה וכו'. ומהאי טעמא איתא (בראשית רבה פ"ה, י"ד) ומה בבל עבדא הכא וכו' ומלך בבל אנטיקיסר שלו יושב ביריחו וכו'. ובבל שם היה עיקר התפשטות תורה שבעל פה. וזה מרומז בפסוק (במדבר י', ל"ב) והיה כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לך ואמרו (ברכות ה' א) אין טוב אלא תורה. ותורה שבעל פה גם כן נקרא טוב דכתיב (תהלים קי"ט, ע"ב) טוב לי תורת פיך. וזה שאמר שנתנו לו דושנה של יריחו היינו בחינת קדושת תורה שבעל פה.

ומשום זה יצא נפש רבי עקיבא מאשת חבר הקיני כיון ששם היה שורש תורה שבעל פה ומסיסרא שבו היה בגלות הניצוצות קדושות מתורה שבעל פה. ורבי עקיבא היה גם כן בחינת מדת צדיק יסוד עולם ומהאי טעמא אמרו (בבא בתרא י"ב ב) הלשון ומתאמרא משמיה דרבי עקיבא בר יוסף כוותיה שנזכר בשם אביו ובכל הש"ס נזכר בשמו לבד ולא בשם אביו. רק שם דאמר דמתאמרא משמיה דרבי עקיבא בר יוסף כוותיה לרמז דמשום זה נקרא בן יוסף שהיה שורש מדת יוסף הצדיק. ומטעם זה הוא בחינת שורש תורה שבעל פה ואי אפשר להיות בני חד מזליה עמיה ועל כרחך שנתכוון ברוח הקודש. וכן מטעם זה אמרו בגמרא (מנחות כ"ט ב) גם כן כלשון הזה אדם אחד שעתיד להיות וכו' ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין של הלכות וכו' הוזכר שם גם כן בשם אביו לרמז שהוא שורש מדת צדיק (ונתבאר בביאור פרשת תצא מאמרים ט"ו ט"ז):

וזה הענין במלחמת סיסרא בעבור שהיה כלול בו בגלות עוד נשמת רבי עקיבא שהיה שורש תורה שבעל פה וזה היה ענין המלחמה עמו ולכן כתיב מן השמים נלחמו הכוכבים וגו'. וזה שדרשו בגמרא (ברכות הנ"ל) כי כל בשמים ובארץ זו מלחמת סיסרא ששם היה המלחמה להוציא ממנו הניצוצות קדושות נשמת רבי עקיבא בן יוסף שהיה שורש תורה שבעל פה וכן למדת יוסף הצדיק שנקרא כל צדיק יסוד עולם. וזה הוציאו ממנו על ידי יעל אשת חבר הקיני שהיו גם כן משורש תורה שבעל פה כנ"ל. רק סיסרא היה הקליפה הסובבת הקדושה. וזה שאמרו (יבמות ק"ג ב) מה רעה איכא דקא שדי בה זוהמא ועל ידי זה הוציאה ממנו הקדושה שהיה נמצא בו שהוא נשמת רבי עקיבא שהיה מדת צדיק יסוד עולם שהוא כי כל ותיכף נאבד סיסרא.

¹ R. Zadok haCohen Rabinowitz (Rubinstein) was born in 1823 /5583 to his father R. Yaacov, Rabbi of Krizburg, Lithuania. R. Zadok was considered a child prodigy. In 1843/ 5603 he was forced to get a permit from a hundred rabbis in order to separate from his wife and marry a second wife, and thus he arrived in Poland where he met the great Chassidic leaders. He accepted their way of Judaism, and became a disciple of R. Mordechai Yoseph Leiner of Izbeza. He relocated to Lublin, and began to write books according to Chassidic thought in accordance to the method of his mentor. His famous book Zidkat haZadik was published in 1848 /5608. From 1888/ 5648 until his death in 1900 /5660, he served as an Admo"r (Chassidic Rabbi) in Lublin. He also authored works in Jewish Law, the most famous of them were his responsa Tiferet Zvi, Ozar haMelekh on Maimonides' code, and others. The series Pri Zaddik includes his sermons as edited by his disciples, and began to be published in 1901/ 5661. The Project now contains the Pri Zaddik according to the Jerusalem 2005 edition, as well as Tzidkat haZaddik, Meishiv Zedek, Poked Akkarim, Divrei Soferim, Mahashavot Harutz, Likkutei Ma'amarim, Kuntrus Sefer haZichronot Yisrael Kedoshim, Resisei Leilah, Divrei Halomot, Kometz haMinha according to the Jerusalem, 2002, edition.

The strength of Rabbi Tzadok HaKohein and the fact that he was one of the greatest Admorim in Poland is well known. His books have also become foundation stones for well known deep thoughts and ideas. His book "Otzar HaMelech" reveals the less famous aspect of his greatness in halachah, interoperating a beautiful picture of his childhood and adolescence years.

Rabbi Tzadok merited the heavenly gift of outstanding talent and, making him famous already during his childhood years, when he was known as the genius of Kerinik. This fact is transparent also in his composition called "Otzar HaMelech", in the laws of Talmud Torah (chapter 2) "a homiletic ideas which I said, on Shabbat Parashat Shekalim 5566, the chapter of my Bar Mitzvah when I turned 13 and one day I said some opening words to my homiletic idea to explain the above Gemarah". Later there is a great set, written in amazing depth and expertise showing great talent already at the age of thirteen, writing Talmudic thoughts like as if he was one of the great sages around. Not only the homiletic ideas raise special impression, but rather the entire "Otzar HaMelech" book - each line of it written based on great knowledge in all the fields of Torah and depth - being a great proof to the superiority of its author. This can be interoperated from what he wrote in his introduction: "in the name of God the laws of Yesodei HaTorah was written by Tzadok HaKohein Rabinovitch in the summer of 5599 Valdovki". This interoperates that he wrote his deep composition expressing great expertise when he was sixteen years and a few months old! Another halachic book, "Tiferet Tzvi" on the Shulchan Aruch became famous approximately 10 years after he died and was published in 5669 (1909) .